

Sociālās uzņēmējdarbības loma vietējā līmenī

Rīki un piemēri, kā pašvaldības var atbalstīt sociālo uzņēmējdarbību savā novadā?

Regita Zeiļa,

*Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības
asociācija*

www.sua.lv

Kas ir sociālā uzņēmējdarbība?

Sociālā uzņēmējdarbība - būtība

Sociālā uzņēmējdarbība nozīmē ražot preces vai sniegt pakalpojumus ar mērķi risināt kādu sociālo problēmu vai radīt labumu sabiedrībai, nevis gūt maksimālu peļņu uzņēmuma īpašniekiem.

business

/Ričards Brensons, uzņēmējs/

+

sociālais mērķis

/Māte Terēze/

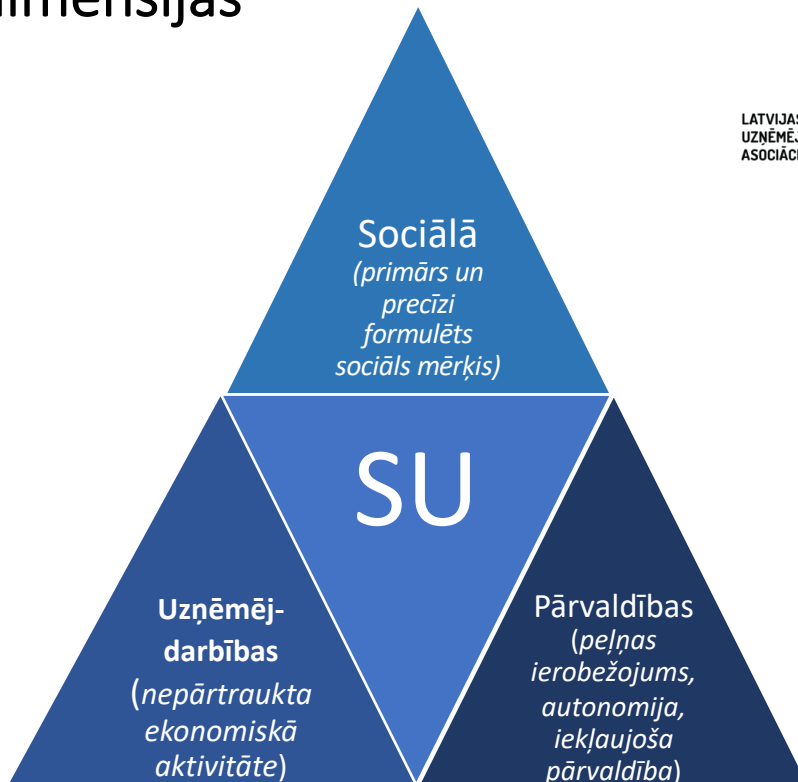
“

Sociālie uzņēmēji nebūs mierā ar to, ka varēs iedot kādam zivi vai iemācīt zvejot. Viņi neapstāsies, kamēr nebūs pilnībā revolucionizējuši zvejniecības industriju.

Bill Drayton, (Ashoka dibinātājs)

”

Sociālās uzņēmējdarbības trīs dimensijas

Kāpēc vajag sociālos uzņēmumus?

- Risina **problēmas, ko neviens cits nerisina**
- Problēmas risināšanā **iesaista sabiedrību – gan “klientus”, gan “blakus esošos”**
- Problēmām var piedāvāt **ilgtspējīgu rezultātu**
- Risina problēmas **ātrāk, lētāk, efektīvāk**
- Nodrošina sistēmisku un inovatīvu pieeju

Jēdzienu atšķetināšana

Sociālā uzņēmējdarbība - joma, darbošanās veids pēc būtības

Sociālais uzņēmums – juridiska vienība (SIA) ar sociālā uzņēmuma statusu, ko piešķir Labklājības Ministrijas Sociālo uzņēmumu komisija

(kopš 2018. gada regulē Sociālā uzņēmuma likums)

Sociālais uzņēmējs – persona, kas to dara, jomas līderis

Sociālā inovācija – inovatīvs risinājums ar sociālo pievienoto vērtību

Sociālā ietekme – organizācijas radītās pārmaiņas, uzlabojumi, kas cieši saistīti ar izvirzīto mērķi

KĀDI VAR BŪT SOCIĀLIE MĒRKI?

* Sociālā uzņēmuma likuma ieskatā

MĒRĶA GRUPU
NODARBINĀTĪBA

SOCIĀLĀ
LABUMA
SNIEGŠANA
NOTEIKTĀM
SABIEDRĪBAS
GRUPĀM

CITAS
SABIEDRĪBAI
NOZĪMĪGAS
AKTIVITĀTES

SOCIĀLAIS
UZŅĒMUMS!

Sociālais uzņēmums ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kurai šajā likumā noteiktajā kārtībā piešķirts sociālā uzņēmuma statuss un kura veic labvēlīgu sociālo ietekmi radošu saimniecisko darbību (piemēram, sociālo pakalpojumu sniegšana, iekļaujošas pilsoniskas sabiedrības veidošana, izglītības veicināšana, atbalsts zinātnei, vides aizsardzība un saglabāšana, dzīvnieku aizsardzība vai kultūras daudzveidības nodrošināšana).

**STATŪTOS
DEFINĒTS
SOCIĀLAIS
MĒRĶIS**

(kā vienīgais un galvenais
uzņēmuma darbības veids)

**DALĪBNIKU
SAPULCE
PIEŅĒMUSI
LĒMUMU PAR
STATUSA
IEGŪŠANU**

**IEGŪTO
PEĻŅU
NESADALA,** bet
iegulda statūtos
noteikto mērķu
sasniegšanai

**NODARBINA
VISMAZ VIENU
ALGOTU
DARBINIEKU**

Izpildinstitūcijā vai
pārraudzības
institūcijā
**IESAISTĪTS MĒRĶA
GRUPAS
PĀRSTĀVIS VAI
konsultatīvajā
padomē JOMAS
EKSPERTS**

KĀDI KRITĒRIJI JĀIEVĒRO?

* Sociālā uzņēmuma likuma ieskatā

UIN BĀZES
SAMAZINĀJUMS

VSAOI
SUBSĪDIJA
NOTEIKTĀM
MĒRĶA
GRUPĀM

PAŠVALDĪBA IR
TIESĪGA
PIEŠKIRT NĪN
ATVIEGLOJUMUS

PUBLISKA
PERSONA VAR
NODOT
KUSTAMO
MANTU BEZ
ATLĪDZĪBAS
LIETOŠANĀ

VAR NODARBINĀT
BRĪVPRĀTĪGOS

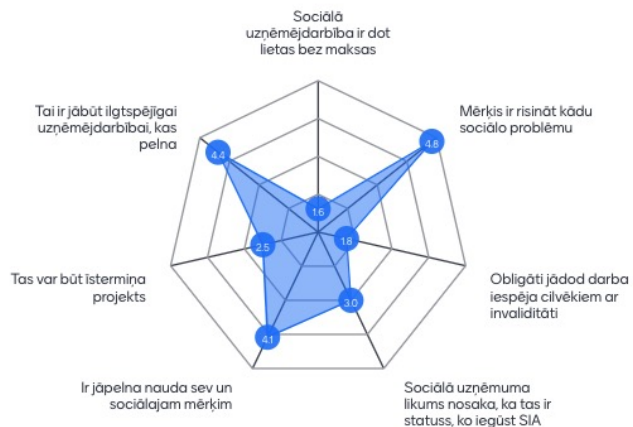
KĀDI IR IEGUVUMI?

* Sociālā uzņēmuma likuma ieskatā

Vai Jūs piekrītat šiem apgalvojumiem par sociālo uzņēmējdarbību?

Mentimeter

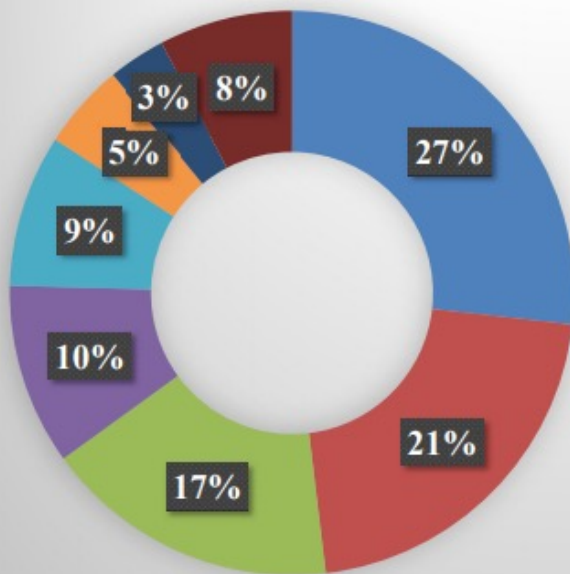

Labklājības ministrija

Statistika pa darbības jomām (30.04.2021.)

Aktīvie sociālie uzņēmumi – kopā 183

■ Darba integrācija

■ Izglītība

■ Sports, veselības veicināšana, medicīna

■ Iekļaujoša pilsoniskā sabiedrība,
kultūras daudzveidība

■ Atbalsts sociālās atstumtības riskam
pakļautajām iedzīvotāju grupām

■ Sociālie pakalpojumi

■ Vides aizsardzība

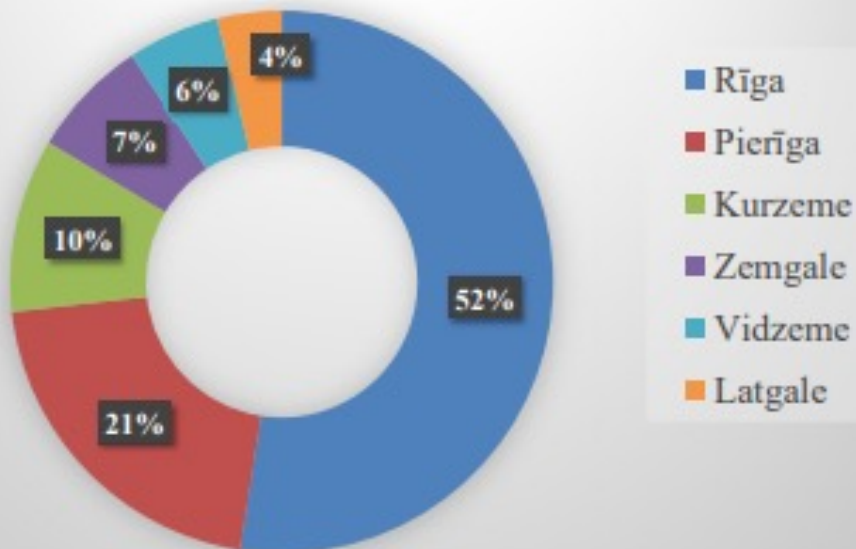
■ Citi

Labklājības ministrija

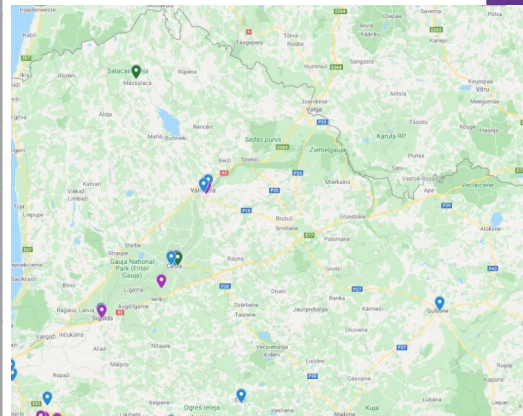
Statistika pa reģioniem (30.04.2021.)

Aktīvie sociālie uzņēmumi – kopā 183

Vidzemes sociālie uzņēmumi

SIA "Cēsu Jaunā pamatskola"	Vispārējā vidējā izglītība	Cēsu novads
SIA "Sociālo pakalpojumu portāls"	Interneta portālu darbība	Cēsu novads
SIA "MANS PELDKOSTĪMS"	Cita veida apģērbu un apģērbu piederumu ražošana	Valmiera
SIA Vīgo Health	Datorprogrammēšana	Cēsu novads
SIA "Izglītības un attīstības centrs Universum"	Pirmskolas izglītība	Valmiera
SIA "Grams Nākotnes"	Citur neklasificēti sociālās aprūpes pakalpojumi	Amatas novads
SIA "Lokāls"	Jauktā lauksaimniecība	Gulbenes novads
SIA "Ruckas mākslas un izglītības centrs"	Citur neklasificēta izglītība	Cēsu novads
SIA "Sociālais uzņēmums "Malvīna""	Citur neklasificēta ražošana	Valmiera
SIA "Kultūras tūrisms"	Konsultēšana komercdarbībā un vadībinībās	Mazsalacas novads

Veicināt izglītības un pilsoniskās sabiedrības attīstību; atbalstīt un organizēt alternatīvu izglītības metožu, aktivitāšu, pakalpojumu izveidi, nodrošinot to ilgtspējīgu uzturēšanu, iesaistot šajos procesos vietējo sabiedrību; veicināt vietējās sabiedrības izglītošanas iespējas, it īpaši to personu, kuras veic darbu ar bērniem un jaunatni; veikt citas sabiedrībai nozīmīgas aktivitātes, kuras rada ilgstošu pozitīvu sociālo ietekmi.

Saimnieciskās darbības veikšana labvēlīgas sociālās vides stiprināšanā **dodot iespēju dažādu sociālo grupu pārstāvjiem uzlabot dzīves kvalitāti ar interneta platformas starpniecību,** iegūstot saimniecībā nepieciešamās sadzīves lietas; vides aizsardzības un apļveida ekonomikas iedzīvināšana atkritumu samazināšanas jomā, nodrošinot interneta platformu, kur atdot saimniecībā nevajadzīgas, bet funkcionālas lietas; sabiedrības izglītošana ar informatīvām publikācijām un video materiāliem par atbildību preču pirkšanā un pārdošanā un atkritumu samazināšanā, atdotot tās otrreizējai izmantošanai; uzņēmuma izpildinstitūcijā tiek nodarbināts Ministru kabineta noteikumos Nr.467 noteiktās mērķa grupas par nodarbinātību pārstāvis

Sabiedrība tiek dibināta, lai veiktu sociālo uzņēmējdarbību **ar mērķi mazināt plastmasas un apģērbu atkritumu pieaugumu Latvijā** un pasaulē, veicinot to atkārtotu pārstrādi par apģērbu ražošanā derīgiem izejmateriāliem, ko Sabiedrība izmantos individualizētu peldkostīmu šūšanai.

Vigobot uzņēmuma mērķis ir **ar jaunāko tehnoloģiju palīdzību veicināt insulta pārcietušo cilvēku atlabšanu** un reintegrāciju sabiedriskajā dzīvē.

Sabiedrības darbības mērķis - **veicināt izglītības un pilsoniskas sabiedrības attīstību;** atbalstīt un organizēt alternatīvu un vērtīborientētu izglītības metožu, aktivitāšu, pakalpojumu izveidi, nodrošināt to ilgtspējīgu uzturēšanu, iesaistot šajos procesos vietējo sabiedrību; veicināt zinātnes, izglītības, kultūras un personas (indivīda) garīgo un fizisko vērtību attīstību, pamatojoties uz kristīgās ētikas un morāles principiem, tuvinot Latviju Eiropas kultūrtelpai; dibināt izglītības iestādes pirmskolas izglītības, pamatizglītības, vispārējās izglītības, profesionālās ievirzes, interešu kā un arī augstākās izglītības ieguvei; dibināt citus likumā atļautos tiesību subjektus bērnu un pieaugušo garīgo, morālo un fizisko vērtību attīstībai; veicināt vietējās sabiedrības izglītošanās iespējas, it īpaši to personu, kuras veic darbu ar bērniem un jaunatni; veikt citas pilsoniskai sabiedrībai nozīmīgas aktivitātes, kuras rada ilgstošu, pozitīvu sociālo ietekmi.

Sniegt izglītības pakalpojumus sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupām, bērniem un jauniešiem. Sniegt pakalpojumus un nodrošināt servisu personām ar invaliditāti, pensionāriem, personām, kurām noteikta atbilstība trūcīgas ģimenes (personas) statusam, bērniem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem vecumā no 15 gadiem, kā arī citām sociāli atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupām ar mērķi uzlabot dzīves kvalitāti.

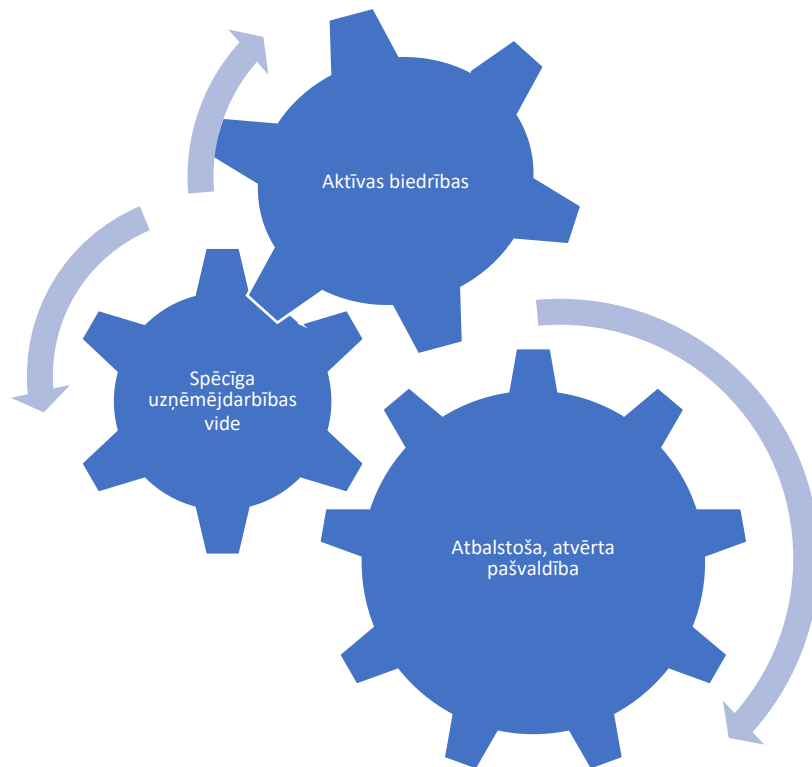
Izveidot un uzturēt atbalsta platformu sabiedrības iniciatīvām un **aktīvai pilsoniskai līdzdalībai kultūrvides un sociālās telpas veidošanai.** Piedāvājot neformālas izglītības iespējas un kultūras pasākumu programmu, veicināt ilgtspējīgu indivīda personības izaugsmi.

- 1) Ar mākslas un radošas izglītības projektu palīdzību **sniegt ieguldījumu sabiedrības izglītošanā un iekļaujošas pilsoniskas sabiedrības veidošanā;**
- 2) Veicināt kultūras daudzveidību, organizējot ar sociāli aktuālām tēmām saistītus mākslas un kultūras pasākumus.

- 1) Integrācija darba tirgū;
- 2) **Darba iespēju radīšana un dzīves kvalitātes uzlabošana cilvēkiem ar invaliditāti,** kā arī sociālās atstumtības riska grupām, izveidojot piemērotas darba vietas;
- 3) Labvēlīgu sociālo ietekmi radošās saimnieciskās darbības veikšana;
- 4) Atbalstīt sociālo uzņēmējdarbību, individuāli darbu veicējus, pensionārus un personas ar īpašām vajadzībām, nodrošināt šo cilvēku apmācības un radošuma veicināšanu;
- 5) Prioritāri uzņēmuma darbībā un pakalpojumu sniegšanā iesaistīt personas ar funkcionāliem traucējumiem (invalidi ar redzes, dzirdes, kustību un garīga rakstura traucējumiem, u.c.);
- 6) Vairot sabiedrības izpratni par sociālās atstumtības riskam un diskriminācijai pakļautajām personu grupām un ģimenēm;
- 7) Informēt sabiedrību par sociāli nozīmīgiem procesiem valstī un pašvaldībās, veicināt sabiedrības līdzdalību un palielināt nabadzības, sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļauto personu un ģimeņu integrāciju sabiedrībā ar sociālo, kultūras un atpūtas pasākumu organizēšanu un pasākumu pieejamības uzlabošanu;
- 8) Iesaistīties sociālās politikas plānošanas procesos valstī un pašvaldībās;

Veidot izpratni par kultūras tūrisma un sekmēt kultūras tūrisma attīstību, kā arī objektu pieejamību Latvijas reģionos, uzsākot un attīstot jaunu pakalpojumu "Glempinga pop-up kultūras naktsmitne", organizējot kultūras pasākumu programmu, popularizējot Latvijas kultūras objektus un to piedāvājumu Latvijā, kā arī starptautiskā līmenī, iesaistot Latvijas diasporu.

... un simitiem sociālās uzņēmējdarbības veicēju!

Kāpēc sociālā uzņēmējdarbība ir nozīmīga vietējās ekonomikas un kopienas attīstībā?

Kāpēc sociālā uzņēmējdarbība ir nozīmīga vietējās ekonomikas un kopienas attīstībā?

- **Ekonomiski:** nodokļu maksātāji, stimulēta ekonomiskā aktivitāte
- **Sociāli:** sabiedrības iesaiste, efektīvs risinājums
 - **! Investīcija ilgtermiņā**

SOCIĀLĀ UZŅĒMĒJDARBĪBA PAŠVALDĪBĀS - KĀPĒC?

- Sociālās problēmas kļūst vairāk un komplicētākas
- Pašvaldība viena pati visu nevar atrisināt
- Nepieciešams ātri reaģēt un testēt risinājumus
- Lielas pārmaiņas – administratīvi teritoriālā reforma
- Cīņa par iedzīvotājiem un investīcijām

- **Mērķis** ir uzlabot dzīves kvalitāti sabiedrībai – gan pašvaldībai, gan sociālajiem uzņēmumiem
- Sociālie uzņēmumi bieži vien spēj **efektīvāk (un bieži vien lētāk) un ātrāk risināt sociālās problēmas**
- Atrodot labāko **sadarbības modeli**, spēj piedāvāt inovatīvus risinājumus
- **Kvalitatīvi pakalpojumi** piesaista pašvaldībām jaunus iedzīvotājus
- Veidojot **atbalsta un sadarbības sistēmu ar sociālajiem uzņēmumiem**, pašvaldību ieguvums ir trīskāršs: tiek efektīvi risināta problēma, tiek maksāti nodokļi un nodarbināti novada iedzīvotāji

PAŠVALDĪBA KĀ KONTAKTPUNKTS

- Atbildīgās personas noteikšana
- Sociālo uzņēmumu katalogs
- Tiklošanās un tikšanās ar pašvaldību
- Sociālo uzņēmēju "kartēšana"

INFRASTRUKTŪRA UN PASĀKUMI SOCIĀLO UZŅĒMUMU IZVEIDEI UN DARBĪBAS ATBALSTAM

- Pašvaldības infrastruktūras pieejamības nodrošināšana
- Izglītošanas pasākumi
- Konsultācijas

INFORMATĪVAIS ATBALSTS

- Aktīva komunikācija par sociālajiem uzņēmumiem
- Iekļaušana informatīvajos materiālos
- Iekļaušana/iesaistīšana pašvaldības rīkotajos pasākumos

GRANTU KONKURSI UN CITAS FINANŠU ATBALSTA PROGRAMMAS

- Grantu programmas sociālo uzņēmumu atbalstam
- Īpaši kritēriji/ papildu punkti sociālajiem uzņēmumiem esošajās mērķfinansējuma programmās

POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

- Ilgtspējīgas attīstības stratēģija
- Attīstības programma

PĀRVALDES UZDEVUMU NODOŠANA

- Pašvaldības pārvaldes uzdevumu deleģēšana

DARBA GRUPAS UN KONSULTATĪVĀS PADOMES

- Sociālo uzņēmumu pārstāvju iekļaušana konsultatīvajās padomēs
- Darba grupas izveide sociālās uzņēmējdarbības attīstībai

PAŠVALDĪBA KĀ KLIENTS

- Preču/pakalpojumu iegāde
- Sociāli atbildīgi publiskie iepirkumi
- Privilēģētie līgumi

NODOKĻU ATLAIDES UN MANTAS NODOŠANA LIETOŠANĀ VAI ĪPAŠUMĀ

- Nekustamā īpašuma nodokļa atlaide
- Mantas nodošana īpašumā/lietošanā bez atlīdzības

Kā īstenot sociāli atbildīgu publisko iepirkumu?

2.

Identificējiet iepirkumus, kuri būtu piemērotākie sociāli atbildīga iepirkuma veikšanai

Eiropas Komisija ir izstrādājusi šādus ieteikumus, kas īpaši noderīgi, uzsākot sociāli atbildīga publiskā iepirkuma praksi:

- Izmantojiet pakāpenisku pieeju – sāciet ar maza apjoma produktiem un pakalpojumiem, kuru sociālā ietekme ir skaidra vai kuru sociāli atbildīgās alternatīvas ir vienkārši pieejamas un nav dārgākas.
- Koncentrējieties tikai uz vienu vai dažām sociālajām problēmām.
- Apsveriet sociāli pārāko alternatīvu pieejamību un izmaksas un pārliecinieties, ka tās atbilst piemērojamajiem publiskā iepirkuma noteikumiem un principiem.
- Nemiet vērā informācijas pieejamību – vai spējat atrast nepieciešamo informāciju, izlem, ko tehniski vēlaties, un izklāstīt to pretendentiem?²³

3.

Informējiet piegādātājus par plānotajām sociāli atbildīgām iepirkuma prasībām, to piemērošanu, uzraudzību un/vai konsultējaties ar nevalstiskajām organizācijām un sociālajiem uzņēmumiem

Pasūtītājam ir ieteicams veikt vajadzību un iespēju izpēti, lai noskaidrotu atbildes uz iepirkuma veiksmīgai norisei būtiskiem jautājumiem, piemēram:

- Kādas prasības vai iespējas uz konkrēto iepirkuma priekšmetu varētu būt attiecīnāmas un lietderīgas?
- Kur iespējams atrast atbalstu šāda iepirkuma veikšanai un prasību noteikšanai?

Piemēri varētu būt: attiecīgās nozares asociācijas, piemēram, Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija; iepirkumu uzraudzības birojs, citu pasūtītāju pieredze; sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām.

- Vai tirgū ir piegādātāji, kas var izpildīt plānotās prasības?
- Kāda ir tirgū esošo piegādātāju prasme un spēja piedalīties iepirkumā?
- Kāda informācija piegādātājiem varētu būt nepieciešama, lai tie vēlētos un spētu piedalīties iepirkumā?

1.

Apziniet sociālos mērķus un identificējiet izstrādātās stratēģijas to sasniegšanai

Ikvienai pašvaldībai ir dažādi sociālie mērķi/izaicinājumi. Neērti tie ir definēti pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos un citos lēmumos, identificējot problēmas un norādot uz dažādiem risinājumiem.

4.

Izvēlēties piemērotāko sociāli atbildīgā iepirkuma metodi un/vai instrumentus:

- Apsveriet iespēju iepirkuma priekšmetu dalīt daļās, kādai no daļām piemērojot sociālās klauzulas

Piemērs: "Gentēs pašvaldība (Beļģija) izvēlējās darba apjērbu iepirkumu dalīt 5 daļās, jo pēc tirgus izpētes un konsultācijām secināja, ka tirgus dalībnieku spēja nodrošināt sociāli ilgtspējīgu apjērbu ražošanas procesu un atbilstību Fair Trade prasībām atšķiras, tādēļ katrā no daļām tika attiecīgi pielāgotas šīs prasības, nodrošinot veselīgu konkurenci un piemērotāko pretendentu katrai daļai.

- Gadījumos, kad tiesiskais regulējums atļauj, apsveriet iespēju iepirkt no sociālajiem uzņēmumiem vai nevalstiskajām organizācijām.

Piemēram, Latvijas pašvaldības iepirka no sociālajiem uzņēmumiem un nevalstiskajām organizācijām preces un pakalpojumus (piemēram, ēdināšanas pakalpojumus), nepiemērojot tiesiskā regulējuma prasības, jo līguma summa nesasniedza tos apmērus, kad jāpiemēro Publiskā iepirkuma likuma prasības.

- Apsveriet iespēju paredzēt īpašas kvalifikācijas prasības piegādātājam. Pasūtītājam ir tiesības pārliecināties par piegādātāja tehniskajām un profesionālajām spējām, kas var būt saistītas arī ar sociāliem aspektiem konkrētā iepirkuma priekšmeta kontekstā, piemēram, spēja izpildīt tehniskajā specifikācijā noteiktās sociālās prasības (attiecīga iepriekšēja pieredze, nodrošinājums ar atbilstošu personālu, aprīkojumu u.tml.).

Piemērs: "Nacionālā Izglītības aģentūra (Somija), veicot mājaslapas izstrādes iepirkumu, paredzēja, ka iesaistītajiem speciālistiem ir pieredze, piemēram, tīmekļa pieejamības vadlīniju (Web Content Accessibility Guidelines²⁴) piemērošanā.²⁴

- Apsveriet iespēju tehniskās specifikācijas prasībās iekļaut sociālos apsvērumus, piemēram, papildu piekļuves prasības personām ar invaliditāti

Piemērs: Rumānijas Nacionālais Centralizēto iepirkumu birojs, rīkojot mēbeļu iepirkumu, tehniskajā specifikācijā paredzēja, ka tās ir jāspēj pielāgot lietotāja augumam, lai nodrošinātu, ka arī cilvēki ar īpašām vajadzībām šīs mēbeles var lietot, piemēram, stāvot.²⁵

- Apsveriet iespēju līguma izpildes noteikumos paredzēt speciālas prasības, piemēram, apmācības personālam

Piemērs: EK Tīrīšanas un uzturēšanas iepirkumā paredzēja līguma nosacījumus attiecībā uz pretendenta pienākumu 1) līguma izpildes gaitā nodrošināt apmācību nodrošināšanu visiem iesaistītajiem darbiniekiem par tīrīšanas metodēm, piesardzības pasākumiem, kas saistīti ar tīrīšanas līdzekļiem u.tml., nosakot precīzas prasības apmācībām; 2) nodrošināt pasākumus sociāli profesionālai integrācijai darba meklētājiem.²⁶

- Apsveriet iespēju piedāvājuma izvērtēšanas kritērijos noteikt kādas sociālās prasības, piemēram, iepirkumā papildu punkti tiek piešķirti par bezdarbnieku iesaisti līguma izpildē.

Piemērs: Orhūsas pašvaldība (Dānija) izlēma noteikdēnu pakalpojumu iepirkumā pieņemt kvalitatīvu izpildes kritēriju, jo vien 10%

Ieteikumi pašvaldībām, veidojot sadarbību ar sociālajiem uzņēmumiem:

SOCIĀLĀ UZŅĒMĒJDARBĪBA JŪSU PAŠVALDĪBĀ - KĀ? PROJEKTA LOĢISKAIS PROCESS

LATVIJAS SOCIĀLĀS
UZŅĒMĒJDARBĪBAS
ASOCIĀCIJA

AUGUSTS / SEPTEMBRIS

1. Pirmā tikšanās
2. Sociālo uzņēmumu "kartēšana" Jūsu novados
3. Ko gribam un varam paveikt sociālo uzņēmumu atbalstam?
4. Pieredzes apmaiņas brauciens uz sociālajiem uzņēmumiem

OKTOBRIS - DECEMBRIS

1. Miniforumi - satiekas pašvaldība, sociālie uzņēmumi, eksperti.
2. Vebināri pašvaldību pārstāvjiem
3. Vebināri sociālo uzņēmumu pārstāvjiem
4. Online konsultācijas jūsu novada sociālajiem uzņēmumiem
5. LSUA atbalsts un konsultāciju atbalsts jūsu pašvaldības pārstāvjiem

JANVĀRIS / FEBRUĀRIS

1. Trešā tikšanās
2. Pieredzes apmaiņas tikšanās visām 3 pilot-pašvaldībām
3. Projekta noslēguma pasākums, 3 pašvaldību sociālās uzņēmējdarbības atbalsta sistēmas prezentācija

SECINĀJUMI:

- Kopīgas sadarbības ir vērtīgas visām iesaistītajām pusēm
- Proaktīva pašvaldības iesaiste arī rada jaunus sociālos uzņēmumus
- Pašvaldībai nav pienākums atbalstīt sociālos uzņēmumus, taču sociālos uzņēmumus pašvaldība var atbalstīt vairāk kā citus uzņēmumus
- Sadarbības formāti un veidi ir ļoti dažādi un daudzveidīgi
- Ja ir griba, veids atradīsies !
- Pamats: spēcīga pilsoniskā sabiedrība, radīta iespēja iesaistīties procesos (augšne pārmaiņām), sabiedrības līderi, kas vēlas pārmaiņas

NODERĪGI RESURSI / MATERIĀLI

- Izglītojoši vebināri
- Video lekcijas
- Rokasgrāmatas

sua.lv/resursi

sua.lv/resursi/pasvaldibam

KĀPĒC MUMS TO VAJAG?

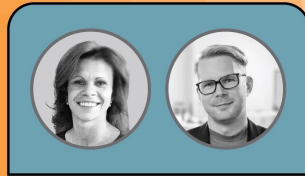
CĒSU UN OGRES NOVADU
PAŠVALDĪBU STĀSTI PAR TO, KĀPĒC
SOCIĀLĀ UZŅĒMĒJDARBĪBA IR
SVARĪGA

DANA BĀRBALE

OGRES NOVADA DOMES IZPILDDIREKTORA
VIETNIECE

ATIS EGLIŅŠ- EGLĪTIS

CĒSU NOVADA PAŠVALDĪBAS
ADMINISTRĀCIJAS VADITĀJS

10.11.
PLKST.
15.00

KĀ SOCIĀLIE UZŅĒMUMI VAR PALĪDZĒT PAŠVALDĪBĀM?

PIEREDZĒ DALĀS 3 SOCIĀLIE UZŅĒMĒJI:

ELĪNA INGELANDE

LEARN IT

IVANDA TITOVA

MĀJAS APRŪPE

IEVA ŪBELE

RUCKAS MĀKSLAS UN IZGLĪTĪBAS CENTRS

05.11.
PLKST.
15.00

EFEKTĪVAS METODEDES, KUR SĀKT:

• RADARS : KAS NOTIEK PIE MUMS?

- Kam šis interesē?
- Organizācijas vai pat indivīdi, kas atbilst pamatbūtībai
- Kartēšana – liela Excel tabula
- Aktīvas NVO, kuras rada ilgtspējīgus risinājumus (Kā viņiem palīdzēt to izdarīt vēl labāk?)
- Iniciatīvas, ko attīsta kāds cilvēks
- Uzņēmumi ar spēcīgu iesaisti kopienā (atbalta iniciatīvas, veicina iekļaušanos u.c.)
- Vajadzību apzināšanās – kas ir nepieciešamais? Prasmes, atbalsts?

KRITĒRIJI:
Uzņēmējdarbības pazīmes, virziens, kas var pāraugt uzņēmējdarbībā. Ražo produktus vai piedāvā / pārdod kādu pakalpojumu.
Darbojas ar sabiedrībai nozīmīgu jautājumu (kādu sociālo grupu / kopienu / sociālu problēmu)
Ir ieinteresēti, potenciāli varētu attīstīties kā sociālais uzņēmums / ir ideja, ko plāno attīstīt šajā virzienā

Ogres pilsēta un novads			
Organizācija	Joma un/vai apraksts	Komentārs	Vārds, uzvārds
1. SIA "Ispūds"	Restorānu un mobilo ēdināšanas vietu pakalpojumi	Restorāns "Pie Zelta leņķa" / Ogres SU "Inovācijas stāsts"	Edgars Smakals
2. SIA "Izglītības un atpūtas centrs Universums"	Pirmskolas un pamatskolas izglītība	Krapas skola Universums	Andis Apotils / Maris Zaneris
3. SIA Oprentas izstrāde	Oprentas Interneta portālu darbība / darba iespējas	Oprentas izstrāde atjaunošana	Agija Cīroļa-Kulovska Oustars Mārtiņš Uģeris
4. SIA "Viesas iespējas"		Viena no aktīvākajiem SU	
5. SIA PPTI Mīļais	Pirmskolas izglītība	Ostrovciņa priekšskolas SU statusam	Iveta Ulmole
6. SIA "Amusement Group"	Bēmu izklaides centrs	Vairākus gadus domā par SU statusu, tomēr izstrādi, ka paliek pie esošā uzņēmējdarbības veida, regulāri atbalstot maznodrošinātos bērnus	Nika Fridberga-Pumpurņa
7. SIA "Elojys"	Sākumskola	Sīparu nams	Sanda Reikmane
8. SIA "Skarņumbā"	Mūzikas instrumentu modes, izstrādāšana, meistarklases	Pagalšim nav saistījuli biznesa modeļi	Sandra Lipoka
9. SIA Ipaša svinēšana	Pamatizglītība	Kāpēc šīs skolas / Bīvēts veikalā	Kristīne Līvante
10. Fonda "Zēns Krūtis"	Darba terapija	Strukturviemība Lēdmane	Maja Šmane, Nona Fi Rinalds un Evija Rudziņi
11. SIA "Pietura Gierme"	Sākumskola	Ogres Valdforkola	
12. SIA "Vīriņbā"	Veikabības veicināšana, Sporta atbalstīšana	Kā potenciālo šķēršļu šķēršana rekomendācija Zied zeme, Linda Čihule pārstrādā Zied zeme	Linda Čihule
13. SIA "Ladina"	Ķermeņa veselības uzlabošana, atbalsts un stiprināt sabiedrības aktivitāti	Kā potenciālo šķēršļu šķēršana rekomendācija Zied zeme, šķēršļu šķēršana projekta par radošo māju. Maz informācijas par SU, gūstam iedrošības vārds.	Rita Rainsone

EFEKTĪVAS METODES, KUR SĀKT:

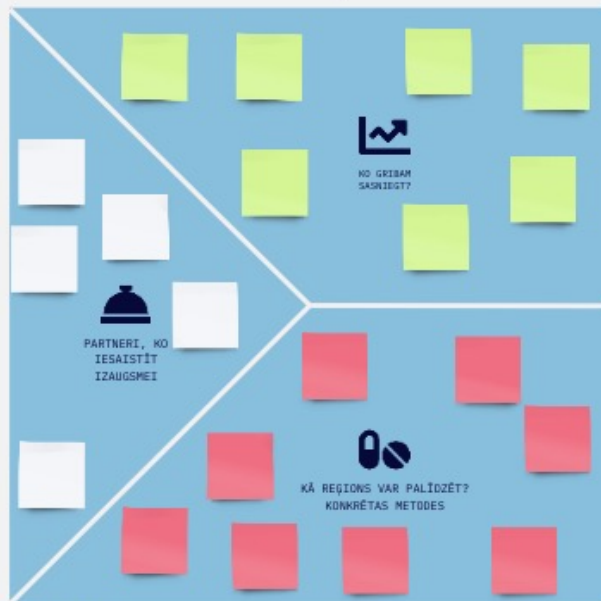
- IESAISTE: KĀ MĒS VARAM VIŅUS IESAISTĪT? KO MĒS ESAM GATAVI DARĪT?
 - Pašvaldībai svarīgos jautājumos meklēt vietējos resursus
 - Sadarbība «soft» formātā:
 - Tīklošanās
 - Reklāma
 - Darba grupas
 - Informācija mājaslapā u.c.

[MIRO](#)

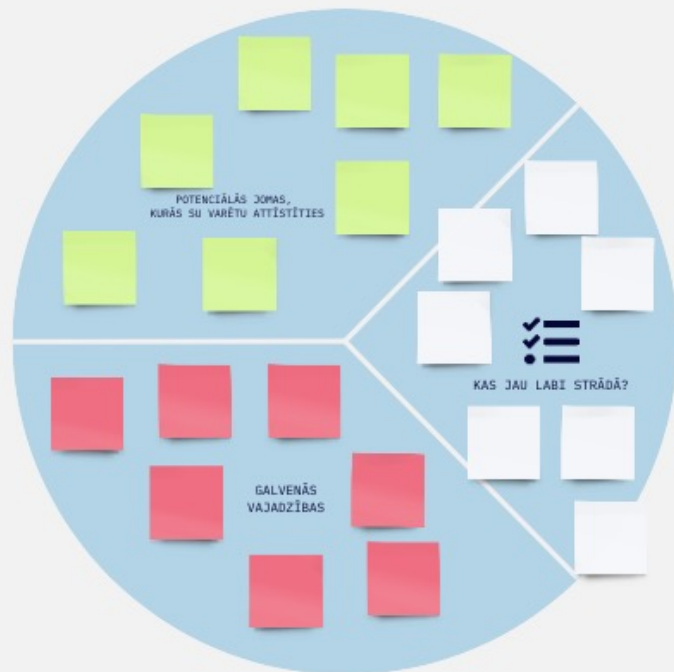
PIRMAIS uzdevums

KAS DARĀMS REĢIONĀLĀ LĪMENĪ, LAI ATTĪSTĪTU SOCIĀLO UZŅĒMĒJDARBĪBU REĢIONĀ?

PLĀNOŠANAS REĢIONS

VIDZEME

PLĀNOŠANAS REĢIONS

LM

ALTUM

LSUA

Vidzemes sociālās uzņēmējdarbības vēstneši

VBI (LIAA)

Izglītības iestādes

NVO

Valmieras cietums

Mērķis - lai rodas jauni SU

Veicināt eksportu SU

Veicināt sadarbību starp parastajiem uzņēmējiem un sociālajiem uzņēmējiem

Esošie soc uzņēmēji - mentoringis

Gribam vairāk sociālos uzņēmējus Vidzemē

KO GRIBAM SASNIEGT?

Apzināti sociālie uzņēmēji reģionā

Konkrēto sfēru SIA, tai skaitā arī pašvaldības kapitālsabiedrības

PARTNERI, KO IESAISTĪT IZAUGSMĒI

VID

Partneri - IUB, ministrijas, lai šie SU jautājumi ir aktuāli arī "no augšas"

Pašvaldības

Informātie pasākumi, ka soc. uzēm. var būt plašāka ne tikai atbalsts civ. ar fiz. traucējumiem

Informēt par sociālo uzņēmējdarbību un iespējām

popularizēt jau esošos sociālos uzņēmējus

Vebināri/ semināri ar potenciālajiem soc uzņēmumiem konkrētā pašvaldībā

Jāturpina izglīt, kā dzīvojam Danasavas pieredze - jaudatnu loks ir plašs un izpratne daļāda

Izglītīt jaunus sociālās uzņēmējdarbības veidus un nozīmi

Izglītīt jaunos pašvaldību deputātus

Rikot informatīvus pasākumus

organizēt izglītītoju un motivētoju pasākumus

KĀ REĢIONS VAR PALĪDZĒT? KONKRĒTAS METODES

Plānošans reģionam ir jābūt diskusijas vadītājam, jo PR redz visu reģionu no purnā lidojuma

Ierosināt izveidot atbilstīgu sud koordinatoru

Sadarbība pa segmentiem

Koordinēt sociālās uzņēmējdarbības tīklu pasākumus

Veidot reģiona koordinācijas centru /padomi

Finansējums/projekti pašvaldībām, kas paredzēti soc.uzņēmējdarbības attīstībai

Grantu konkursi tieši soc. uzņēmējdarbībai

Sadarbība/dalīšanās zināšanās, pieredzē ar jau esošajiem SU

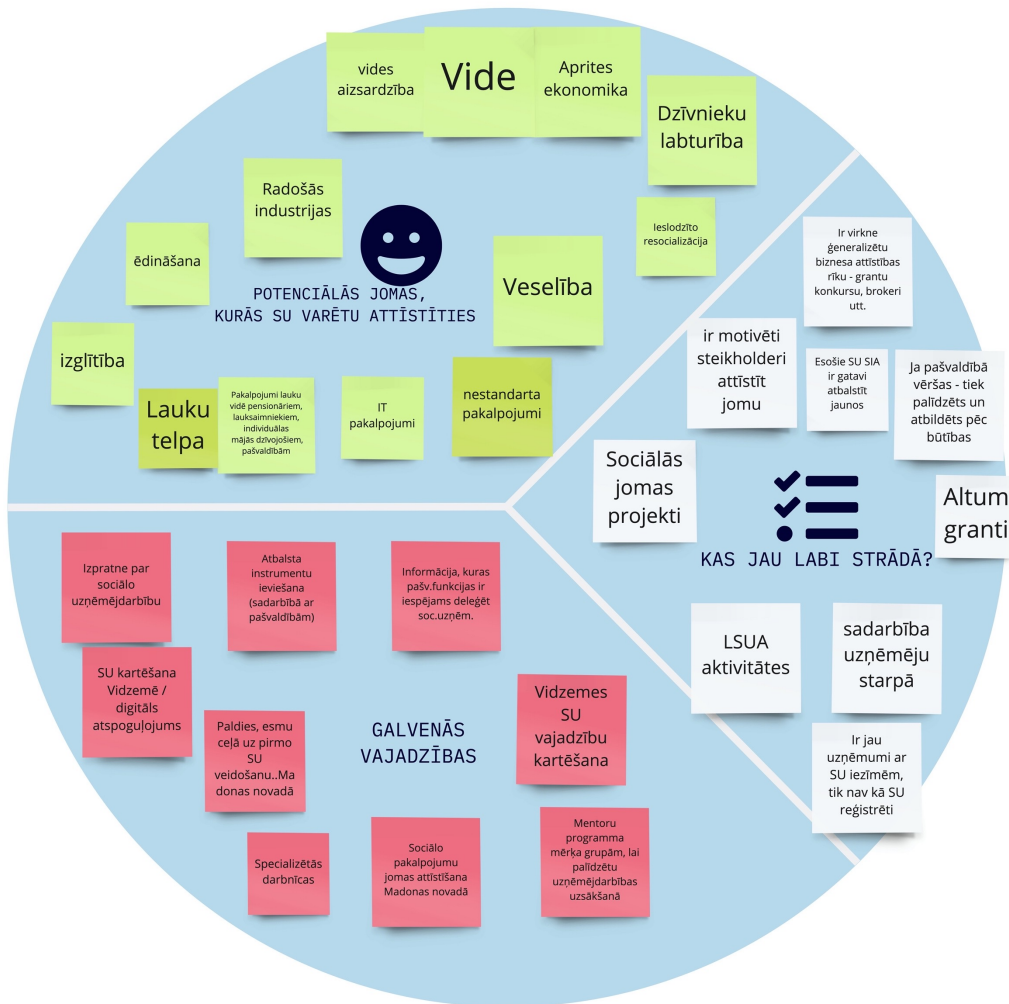
Pieredzes apmaiņas veicināšana

Video sērijas par SU reģionā, tai skaitā ReTv

Atvērtās dienas (kad to varēs) esošos sociālos uzņēmumos

Reģiona granti

VIDZEME

Neatrisinātas problēmas manā
novadā

KĀ ŠĪS PROBLĒMAS VAR RISINĀT?

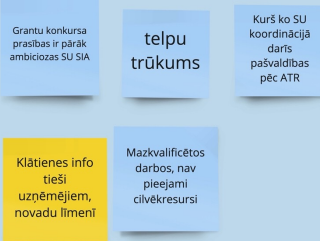
ORGANIZĀCIJAS UN CILVĒKI, KAS
JAU DARĀ

VĀJĀS VIETAS, KAS JĀUZLABO

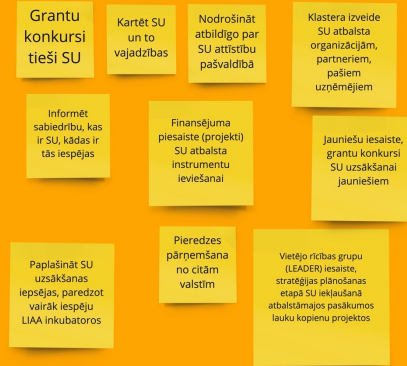
Neizmantotas iespējas manā
novadā

TREŠAIS uzdevums

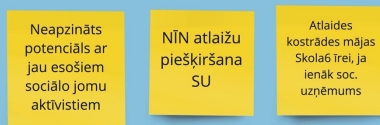
Neatrisinātas problēmas manā novadā

KĀ ŠĪS PROBLĒMAS VAR RISINĀT?

Neizmantotas iespējas manā novadā

ORGANIZĀCIJAS UN CILVĒKI, KAS JAU DARA

CETURTAIS uzdevums

Ko Jūs šodien iemācījāties?

Nepieciešama starpdisciplināra sadarbība, lai SU veiksmīgi attīstītos

Praktiski padomi un idejas no konkrētiem piemēriem

Bija noderīga citu pašvaldību pieredze

Paldies par konkrētajiem soļiem ar ko sākt

Atkārtošana ir zināšanu māte

Kas Jūs pārsteidza?

Cik daudz vēl paveicams, bet, cik forši redzēt SU entuziastus, praktiķus un atbalstītājus

Ogres pašvaldības entuziasms šajā jomā

Lielā aktivitāte uzdevumu pildīšanā

Reāli padarītais reālos uzņēmumos

Kā Jūs vērtējat šodienas nodarbību?

Ļoti jauki, ka bija uzdevumi un aktīvā darbošanās

Lietderīgi, rosināti un iedvesmojoši

Ļoti noderīgi, turpināt!

Bija interesanti dzināt, kas notiek citās pašvaldībās

Paldies, ļoti interesanta, intensīva un nenogurdinoša nodarbība 2,5 h garumā

Paldies Regitai!!!

Kas šobrīd ir neskaidrais?

kas SU sagādīs nākotnē - jaunie grozījumi vēl ir procesā

vai būs jēdzīgs atbasts ALTUM programā arī turpmāk

kas notiks jaunajās pašvaldībās

vai tomēr NVO formāts nepaliks vieglāks un līdzekļu piesaistes ziņām atraktīvāks darbības veids un par SU neviens īpaši negribēs reģistrēties

Vai novadā būs interese, kuri būtu gatavi veidot SU

Kas motivēs kļūt par sociālo uzņēmēju pēc ALTUM programmas?

Dabas Zirgi

DZĪVNIEKU AIZSARDZĪBA

Pirmais sociālais uzņēmums Latvijā, kas rūpējas par zirgu labturību.

Piedāvā zirgu pansijas pakalpojumus, jāšanas un zirgu psiholoģijas apmācības, izjādes un pastaigas.

📍 ĶEKAVAS NOVADS

Kalnciema iela – Āgenskalna tirgus

MAZUMTIRDZNIECĪBA

Āgenskalna tirgus mērķi ir vairot ekonomiskās iespējas un izaugsmi, savienot pilsētu un laukus, vienot dažādas sabiedrības grupas, veicināt sabiedrības veselību un dzīves kvalitāti, veidot aktīvu publisko telpu.

Piedāvātie pakalpojumi – vietējās zemnieku, amatnieku, dizaina produkcijas tirdzniecība, biopārtika, ēdināšana, dažādu kultūras un izklaides pasākumu rīkošana plašai auditorijai, izglītības, vides un plaša spektra sadarbības projekti, telpu noma.

RĪGA

Barboleta

IZGLĪTĪBA

Inovātīva mācību metode – līdzsvara dēlis bērniem, kas veicina uzmanības koncentrēšanos un mācību vielas apguvi padara vieglu un aizraujošu.

Apmācības speciālistiem un vecākiem metodes pielietošanā.

Pirmsskolas izglītības iestāde.

 JELGAVA

RB Cafe

DARBA INTEGRĀCIJA

Pirmā kafejnīca Baltijā, kur lielākā daļa personāla ir cilvēki ar invaliditāti.

Primārais mērķis – integrēt Latvijas darba tirgū cilvēkus ar invaliditāti, mazinot vēsturiskos mītus un stereotipus.

📍 RĪGA

Blind Art

PREČU RAŽOŠANA,
DARBA INTEGRĀCIJA

Dod iespēju strādāt neredzīgām un vājredzīgām personām, attīstot viņu talantus, un veidot darbus ar pievienoto vērtību. Uzņēmumā tiek radīti dažādi mākslas darbi un dizaina preces – somas, spilveni, pufi u.c..

♥ RĪGA

Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija

LSUA – viedokļa līderis Latvijā sociālās uzņēmējdarbības jomā, sociālās uzņēmējdarbības ekosistēmas galvenais virzītājs.

Galvenais sadarbības partneris sociālās uzņēmējdarbības jomā tādām valsts, pašvaldību iestādēm un organizācijām kā Labklājības ministrija, Finanšu ministrija, Latvijas Investīciju Attīstības aģentūra, British Council Latvija, Rīgas Biznesa skola, Rīgas dome, Cēsu, Kuldīgas, Jelgavas, Ogres, Līvānu, Rēzeknes, Bauskas un Gulbenes novadu pašvaldības u.c.

Nozares viedokļa līderis nacionālajos un reģionālajos masu medijos /2020. gadā
~30 publikācijas mēnesī/

Apvieno vairāk kā 130 līdzīgi domājošas organizācijas, uzņēmumus un cilvēkus, kuri tic, ka sociālajai uzņēmējdarbībai Latvijā ir milzīgs potenciāls un paši ir gatavi arī piedalīties šīs nozares veidošanā un stiprināšanā

DARBĪBAS VIRZIENI:

- interešu aizstāvība
- atbalsts un zināšanu sniegšana biedriem
- sabiedrības informēšana

2000

Vidēji 55 publiski pasākumi gadā - diskusijas, vebināri, forumi, konferences, hakatoni, konsultācijas >> tieši iesaistītā auditorija ~2000

400 000

Newsletter, socialauznejdarbiba.lv, sociālie tīkli, publikācijas masu medijos >> netieši sasniegtā auditorija ~400 000 gadā

#1

Google meklētājā LSUA informācija Nr.1

VIENS VAR IZDARĪT DAUDZ. KOPĀ MĒS VARAM VAIRĀK.

Regita Zeiļa, Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija

